

children with SEN: The Canadian experience]. *Osvita osib z osoblyvymy potrebamy: shliakhy rozbudovy*. 1(13). S. 189–192. [in Ukrainian]

3. Taranchenko, O. M. (2013). Suchasni pidkhody zadovolennia navchalnykh potreb uchniv z porushenniamy psykhofizychnoho rozvytku v spetsialnykh ta inkluzywnykh zakladakh osvity [Modern approaches to meeting the educational needs of students with psychophysical development disorders in special and inclusive educational institutions]. *Defektolohiia. Osoblyva dytyna: navchannia ta vykhovannia*. № 1. S. 23–27. [in Ukrainian]

4. Kolupaieva, A. (2011). *Osnovy inkluzyvnoi osvity: navchalno-metodychnyi posibnyk* [Fundamentals of inclusive education: teaching and methodological manual]. Kyiv: A.S.K.». 308 s. [in Ukrainian]

5. Honcharenko, S. (2008). *Metodolohiia* [Methodology]. Kyiv: Yurinkom Inter. 1040 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

НАГОРНА Олена – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної освіти Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: інноваційні технології та нові підходи для дітей з ООП для створення безбар'єрного середовища.

ДОРОШЕНКО Олена – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної освіти Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: практичні засади впровадження сучасних інноваційних технологій в освітній простір для осіб з особливими освітніми потребами.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

NAGORNA Olena – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Special Education of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: innovative technologies and new approaches for children with special needs to create a barrier-free environment.

DOROSHENKO Olena – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Special Education of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: practical principles of implementing modern innovative technologies in the educational space for people with special educational needs.

Стаття надійшла до редакції 11.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 21.03.2026 р.

УДК 378:37.091.3:37.013.42

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-463-469

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ПАСКА Тарас –

доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4579-388X>

e-mail: taras.paska@cnu.edu.ua

МОРОЗ Марія –

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А1 Освітні науки

Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8500-3451>

e-mail: mariia.moroz@cnu.edu.ua

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

У статті здійснено комплексне дослідження педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів. Актуальність теми зумовлена модернізацією системи вищої освіти України, упровадженням компетентнісного підходу та необхідністю підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних до ефективного професійної діяльності в умовах цифровізації й глобалізації освітнього простору. Розкрито сутність понять «інтерактивні технології», «інтерактивне навчання» та «професійна компетентність», визначено їхню взаємозалежність у системі професійної підготовки майбутніх учителів-філологів. Проаналізовано наукові підходи до трактування інтерактивних технологій як інноваційного інструменту активізації пізнавальної діяльності, розвитку критичного мислення, комунікативних умінь і творчого потенціалу здобувачів освіти.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та практичний аналіз педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів, а також визначення ефективних шляхів їх упровадження в освітній процес закладів вищої освіти. У дослідженні використано методи аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації наукових джерел, а також вивчення педагогічного досвіду. Встановлено, що інтерактивні технології сприяють формуванню мовно-комунікативної, методичної, дослідницької, соціальної та цифрової компетентностей, розвитку «м'яких навичок», професійного мислення та здатності до самоосвіти й самореалізації.

Охарактеризовано практичний досвід упровадження інтерактивних технологій у процес професійної підготовки здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Доведено ефективність використання дискусій, дебатов, кейс-методу, рольових ігор, проєктної діяльності, мікрвикладання, інтерактивних цифрових сервісів та інструментів штучного інтелекту. Обґрунтовано, що їх системне застосування забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю та сприяє підготовці висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням методичних моделей інтеграції інтерактивних і цифрових технологій у професійну підготовку майбутніх філологів.

Ключові слова: інтерактивні технології, інтерактивне навчання, педагогічний потенціал, професійна компетентність, сучасні освітні технології, майбутні педагоги, освітній процес, заклад вищої освіти, здобувачі вищої освіти, інноваційні підходи.

PASKA Taras –

Doctor of Philosophy (PhD in Pedagogy),
Assistant of the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management of
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4579-388X>
e-mail: taras.paska@cnu.edu.ua

MOROZ Maria –

student of the second (Master's) level of higher education, specialty A1 Educational Sciences of
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-8500-3451>
e-mail: mariia.moroz@cnu.edu.ua

THE EDUCATIONAL POTENTIAL OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCIES AMONG FUTURE LANGUAGE AND LITERATURE STUDENTS

This article presents a comprehensive study of the pedagogical potential of interactive technologies in the development of professional competencies among future philologists. The relevance of the topic stems from the modernization of Ukraine's higher education system, the implementation of a competency-based approach, and the need to train competitive specialists capable of effective professional activity in the context of the digitalization and globalization of the educational landscape. The essence of the concepts of «interactive technologies», «interactive learning», and «professional competence» is revealed, and their interdependence in the system of professional training of future philology teachers is determined. Scientific approaches to interpreting interactive technologies as an innovative tool for stimulating cognitive activity, developing critical thinking, communication skills, and the creative potential of students are analyzed.

The purpose of this article is to provide a theoretical justification and practical analysis of the pedagogical potential of interactive technologies in the development of professional competencies among future philologists, as well as to identify effective ways to integrate them into the educational process at institutions of higher education. The study employs methods of analysis, synthesis, generalization, and systematization of scientific sources, as well as the examination of pedagogical experience. It has been established that interactive technologies contribute to the development of linguistic-communicative, methodological, research, social, and digital competencies, as well as to the development of «soft skills», professional thinking, and the ability for self-education and self-realization.

This paper describes the practical experience of implementing interactive technologies in the professional training of students at Vasyl Stefanyk Carpathian National University. The effectiveness of using discussions, debates, the case method, role-playing games, project-based activities, micro-teaching, interactive digital services, and artificial intelligence tools is demonstrated. It is argued that their systematic application ensures the integration of theoretical knowledge with practical activities and contributes to the training of highly qualified and competitive specialists. Prospects for further research are related to the development of methodological models for integrating interactive and digital technologies into the professional training of future philologists.

Key words: *interactive technologies, interactive learning, pedagogical potential, professional competence, modern educational technologies, future teachers, educational process, higher education institution, higher education students, innovative approaches.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасний розвиток системи вищої освіти в Україні характеризується змінами, зумовленими впровадженням компетентнісного підходу, орієнтованого на формування конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах динамічного суспільства. У цьому контексті особливого значення набуває професійна підготовка майбутніх філологів, діяльність яких пов'язана з формуванням ставлення до слова високого рівня, мовно-комунікативної компетентності, аналітичного та критичного мислення, здатності до творчого осмислення художніх текстів, а також умінь ефективно організувати освітній процес і педагогічну взаємодію зі здобувачами освіти різного віку.

Сучасна підготовка майбутніх вчителів української мови й літератури потребує вдосконалення підходів, зокрема через впровадження інноваційних освітніх технологій, що забезпечують активну участь студентів в освітньому процесі. Традиційні методи навчання не завжди сприяють повноцінному розвитку професійних компетентностей, таких як критичне мислення, комунікативна мобільність, творчість та педагогічна взаємодія. У цьому контексті особливе значення набувають інтерактивні технології, які активізують пізнавальну діяльність, сприяють розвитку інтелектуальних і творчих здібностей студентів та формуванню практичних умінь, необхідних для

майбутньої професійної діяльності. Попри наявність численних наукових праць, присвячених інтерактивному навчанню, проблема визначення педагогічного потенціалу таких технологій у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів досі потребує ґрунтовного дослідження. Це зумовлює необхідність як теоретичного осмислення, так і практичного обґрунтування їх застосування в освітньому процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання інтерактивних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців посідає важливе місце в сучасних педагогічних дослідженнях. Теоретико-методологічні засади інтерактивного навчання висвітлено у працях Н. Волкової, С. Іванішеної, І. Зайченка, І. Мельничук, С. Наход, К. Ніколенко, О. Пометун, Л. Павлової, І. Підласого, Л. Пироженко, С. Сисоевої, М. Скрипник та ін. Вагомий внесок у дослідження питань формування професійної компетентності зробили В. Гринько, В. Контимирова та О. Попова, які розкрили її сутність, структуру та значення у професійному становленні майбутніх фахівців. Окремі аспекти впровадження інтерактивних технологій у професійну освіту висвітлено у наукових працях О. Добростан, Ю. Корнейка, К. Ніколенко, К. Гнатик, Т. Гор та К. Фодор. Їхні дослідження підтверджують ефективність інтерактивних методів як засобу активізації пізнавальної

діяльності здобувачів освіти, розвитку критичного мислення, комунікативних умінь і професійної мобільності.

Водночас значний внесок у дослідження означеної проблематики зробили вчені-філологи, зокрема Л. Варзацька, М. Вашуленко, О. Горошкіна, О. Караман, Л. Кратасюк, Т. Окунович, М. Пентилок, О. Садовнікова, Т. Симоненко та ін., у працях яких інтерактивні методи навчання розглядаються як ефективний інструмент формування мовленнєвої компетентності, розвитку комунікативних умінь і вдосконалення культури мовлення майбутніх філологів. Незважаючи на значну кількість наукових розвідок, проблема реалізації педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у системі формування професійних компетентностей майбутніх філологів у закладах вищої освіти залишається недостатньо висвітленою.

Мета статті. Теоретичне обґрунтування та практичний аналіз педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів, а також визначення ефективних шляхів їх впровадження в освітній процес закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах модернізації вищої освіти особливої актуальності набуває проблема формування професійних компетентностей майбутніх фахівців, зокрема майбутніх філологів, здатних ефективно функціонувати в умовах динамічного розвитку суспільства, глобалізації та цифровізації освітнього простору. Одним із ключових напрямів удосконалення освітнього процесу у закладах вищої освіти є впровадження інноваційних педагогічних підходів і технологій, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвитку їхньої творчості, комунікативності та професійної самостійності. У цьому контексті особливу увагу дослідників привертають інтерактивні технології, які забезпечують якісно новий рівень взаємодії учасників освітнього процесу та створюють умови для ефективного формування професійних компетентностей майбутніх філологів.

Важливою передумовою дослідження педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів є уточнення змісту ключових понять, зокрема таких як «інтерактивні технології», «інтерактивне навчання» та «професійна компетентність». Саме чітке теоретичне осмислення зазначених категорій дає можливість визначити їхню роль у модернізації освітнього процесу, а також окреслити основні педагогічні механізми їхнього використання у професійній підготовці майбутніх філологів.

Науковці К. Ніколенко, Ю. Корнейко, О. Добротан зазначають, що інтерактивні технології становлять собою «організацію освітнього процесу, в якому використовуються форми та методи колективного наукового пізнання, засновані на взаємодії всіх учасників навчання» [7, с. 6]. Такий підхід акцентує увагу на колективній природі пізнавальної діяльності та взаємозалежності її учасників, що є особливо важливим для підготовки майбутніх філологів,

професійна діяльність яких безпосередньо пов'язана з комунікацією та міжособистісною взаємодією.

Вагомий внесок у розкриття сутності інтерактивних технологій зробили О. Пометун та Л. Пироженко, які визначають інтерактивні технології навчання як «організацію засвоєння знань і формування певних умінь і навичок через сукупність особливим способом організованих навчально-пізнавальних дій, що полягають в активній взаємодії учнів між собою та побудові міжособистісного спілкування з метою досягнення запланованого результату» [8, с. 11]. Представлене визначення підкреслює діяльну спрямованість інтерактивного навчання, його орієнтацію на формування практичних умінь і навичок, що є необхідними для професійної самореалізації майбутніх філологів.

Значний внесок у розроблення теоретичних засад інтерактивного навчання здійснила Н. Волкова, яка визначає інтерактивні технології навчання як «сукупність методів, засобів і форм організації навчання, що забезпечують активний характер взаємодії учасників навчального процесу на засадах співпраці та співтворчості й спрямовані на досягнення поставлених дидактичних цілей» [1, с. 14]. У цьому визначенні підкреслюється інтегративний характер інтерактивних технологій, які поєднують різноманітні методи, форми і засоби навчання, спрямовані на активізацію діяльності здобувачів освіти. Дослідниця також виокремлює основні види інтерактивних технологій, серед яких діалого-дискусійні технології, технології аналізу ситуацій, ігрові технології, навчання у співробітництві, тренінг, фасилітаційне навчання, інформаційно-комунікаційні технології та гейміфікація [1]. Кожен із цих різновидів інтерактивних технологій має власний педагогічний потенціал і може бути ефективно використаний у професійній підготовці майбутніх філологів.

У контексті дослідження інтерактивних технологій важливим є також розуміння сутності інтерактивного навчання як специфічної форми організації освітнього процесу. Зокрема, І. Зайченко визначає інтерактивне навчання як «спеціальну форму організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність» [4, с. 532]. Таке трактування акцентує увагу на психологічному аспекті інтерактивного навчання, який полягає у створенні сприятливого освітнього середовища, що стимулює активність студентів, формує впевненість у власних можливостях та сприяє розвитку їхньої пізнавальної мотивації.

Особливу увагу до педагогічного потенціалу інтерактивних технологій привертає дослідження С. Наход, яка наголошує, що використання інтерактивних підходів у професійній підготовці сприяє розвитку таких важливих якостей особистості, як рефлексивність, емпатійність, інтелектуальна активність, гнучкість мислення, здатність до співпраці та емоційна залученість. Дослідниця підкреслює, що інтерактивні технології сприяють формуванню здатності до прогнозування, що є важливим компонентом професійної діяльності сучасного фахівця. Водночас

дослідниця підкреслює, що педагогічний потенціал інтерактивних технологій може бути повністю реалізований лише за умов належної організації освітнього процесу, що передбачає цілеспрямоване використання відповідних методів, форм і засобів навчання [6]. Це свідчить про необхідність системного підходу до впровадження інтерактивних технологій у практику підготовки майбутніх філологів.

Таким чином, під інтерактивними технологіями ми розуміємо цілісну систему методів, форм і засобів організації освітнього процесу, що ґрунтується на активній взаємодії його учасників, забезпечує співпрацю, співтворчість і діалогічність навчання та спрямована на ефективне формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. Їх застосування сприяє розвитку пізнавальної активності, критичного мислення, комунікативної культури та професійної мобільності здобувачів вищої освіти.

У свою чергу педагогічний потенціал інтерактивних технологій ми розглядаємо як сукупність їхніх дидактичних можливостей, що забезпечують інтелектуальний, творчий і професійний розвиток особистості, формування ключових і фахових компетентностей, активізацію пізнавальної діяльності та підвищення ефективності освітнього процесу.

Невід'ємним компонентом дослідження є визначення сутності поняття «професійна компетентність». Відповідно до Закону України «Про державну службу» (2016) професійна компетентність визначається як «здатність особи в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку» [10]. Це визначення підкреслює інтегративний характер професійної компетентності та її спрямованість на ефективну реалізацію професійної діяльності.

Науковець В. Гринько визначає професійну компетентність педагога як «сукупність особистісних якостей, загальної культури і кваліфікаційних знань, умінь, методичної майстерності, гармонійна інтеграція яких у педагогічній діяльності дає оптимальний результат» [3, с. 77]. Такий підхід акцентує увагу на необхідності гармонійного поєднання теоретичної підготовки та практичного досвіду, що є визначальним для професійного становлення майбутніх філологів.

Важливим аспектом дослідження сутності професійної компетентності є її структурно-функціональний аналіз. Так, дослідниця В. Контимирова виділяє такі характеристики професійної компетентності: «розуміння суті завдань, що виконуються; знання досвіду в галузі професійної діяльності та активне його використання; уміння обирати засоби, адекватні конкретній меті; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність визнавати власні помилки й корегувати їх» [5, с. 163]. Зазначені характеристики свідчать про те, що професійна компетентність не обмежується лише рівнем теоретичних знань, а включає здатність до практичного застосування цих знань у різних професійних ситуаціях.

Важливим складником сучасного розуміння професійної компетентності є також так звані «м'які навички», які забезпечують ефективну комунікацію, співпрацю, критичне мислення та здатність до адаптації в умовах професійної діяльності. Як зазначає О. Попова, до складника професійної компетентності майбутнього фахівця входять «не тільки суто професійні навички за обраним фахом, а й «м'які навички» (soft skills), що не притаманні конкретним професіям. Це особистісні якості, які допомагають фахівцю результативно виконувати роботу та успішно будувати майбутню кар'єру» [9, с. 32]. Такий підхід підкреслює важливість розвитку комунікативності, критичного мислення, креативності, емоційного інтелекту та здатності до командної роботи, що є визначальними для майбутніх філологів у їхній професійній діяльності.

У контексті підготовки майбутніх філологів професійна компетентність набуває особливого значення, оскільки поєднує мовну, мовленнєву, літературознавчу, педагогічну, комунікативну та культурологічну складові. Її формування передбачає здатність до ефективної міжкультурної комунікації, інтерпретації текстів, здійснення науково-дослідної діяльності та застосування сучасних освітніх технологій у професійній практиці. Саме інтерактивні технології створюють сприятливі умови для розвитку зазначених якостей, забезпечуючи інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю.

Важливість упровадження інтерактивних технологій у систему професійної підготовки майбутніх філологів підтверджується результатами сучасних наукових досліджень. Так, дослідники К. Гнатик, К. Фодор, Т. Тор зазначають, що одним із важливих аспектів професійної освіти є усвідомлення студентами необхідності оновлення процесу навчання, що мотивуватиме майбутніх учителів-філологів до розширення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в майбутньому. Такими засобами у роботі вчителя-філолога є інтерактивні форми, методи, технології навчання. Тому ефективність використання таких педагогічних інтеракцій залежить від набутого досвіду особистої участі студентів філологічних спеціальностей в інтерактивних ситуаціях [2].

Таким чином, професійну компетентність ми розуміємо як інтегративну характеристику особистості майбутнього фахівця, що поєднує систему професійних знань, умінь і навичок, досвід практичної діяльності, а також особистісні якості та «м'які навички», які забезпечують здатність ефективно виконувати професійні завдання, здійснювати професійну взаємодію та постійно вдосконалювати власну професійну діяльність.

Важливо зазначити, що застосування інтерактивних форм роботи дозволяє студентам навчитися аргументовано висловлювати власну думку, вести наукову дискусію, аналізувати різні точки зору та знаходити оптимальні шляхи розв'язання професійних завдань. Такий підхід сприяє формуванню у майбутніх філологів здатності до самостійного мислення, що є важливою складовою їхньої професійної компетентності. Особливе місце серед

інтерактивних технологій у підготовці майбутніх філологів посідають діалого-дискусійні методи навчання. Використання дискусій, дебатів, круглих столів та інших форм наукового діалогу сприяє розвитку комунікативних умінь студентів, формує здатність до аргументованого відстоювання власної позиції та поваги до думки інших. У процесі таких видів діяльності студенти не лише поглиблюють свої знання з фахових дисциплін, але й набувають досвіду професійної комунікації, що є необхідною умовою ефективною діяльності майбутнього філолога.

Практична реалізація педагогічного потенціалу інтерактивних технологій у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів здійснюється у процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальностей «Середня освіта (українська мова і література)» та «Середня освіта (польська мова та література)» освітнього рівня бакалавр факультету філології Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (КНУВС). Реалізація інтерактивних підходів здійснюється насамперед у межах навчальних дисциплін педагогічного спрямування, зокрема «Педагогіка», «Сучасні освітні технології», «Мотиваційні стратегії навчання», а також у фахових дисциплінах мовознавчого та літературознавчого циклів. Така інтеграція інтерактивних методів у різні компоненти професійної підготовки сприяє формуванню комплексної системи професійних компетентностей майбутніх філологів, забезпечує поєднання теоретичних знань із практичними навичками педагогічної діяльності.

Педагогічний потенціал інтерактивних технологій виявляється насамперед у розвитку мовно-комунікативної компетентності майбутніх філологів. У процесі дискусій, дебатів, рольових ігор студенти набувають умінь чітко висловлювати власні думки, аргументувати позицію, дотримуватися норм літературної мови, а також ефективно взаємодіяти з іншими учасниками комунікації. Такі види діяльності моделюють реальні педагогічні ситуації, у яких майбутній учитель виступає не лише носієм знань, а й комунікативним лідером, здатним організувати продуктивну взаємодію в освітньому середовищі.

Зокрема, під час проведення практичних занять з дисципліни «Сучасні освітні технології» застосовується технологія академічних дебатів, яка передбачає обговорення проблемних питань мовознавства та літературознавства. Одним із прикладів такої діяльності є організація дебатів на тему інтерпретації образу літературного героя у творах української класичної літератури. Студенти готують аргументи, аналізують текстові фрагменти, формулюють власні висновки та презентують їх перед аудиторією. У процесі такої роботи формуються аналітичні уміння, розвивається культура мовлення, удосконалюються навички публічного виступу.

Практичний досвід КНУВС свідчить, що важливим компонентом інтерактивного навчання є інтеграція цифрових технологій, зокрема інструментів штучного інтелекту, у процес професійної підготовки майбутніх філологів. У межах дисципліни «Мотиваційні стратегії навчання» студенти використовують сучасні цифрові сервіси для моделювання педагогіч-

них ситуацій, розроблення сценаріїв занять, створення дидактичних матеріалів та аналізу факторів, що впливають на навчальну мотивацію. Така діяльність сприяє формуванню цифрової компетентності та готовності до використання інноваційних технологій у професійній діяльності. У процесі навчання використовуються освітні платформи Moodle і Google Classroom, інтерактивні сервіси Mentimeter, Kahoot!, Quizizz, Padlet, Wordwall та Canva, що сприяють розвитку цифрової компетентності студентів і підвищенню ефективності освітнього процесу.

Водночас інтерактивні технології відіграють важливу роль у формуванні методичної компетентності майбутніх філологів. У процесі їх використання студенти не лише беруть участь у різних формах навчальної діяльності, а й набувають досвіду їх організації, планування та оцінювання ефективності. Зокрема, у межах практичних занять з дисципліни «Педагогіка» передбачено проведення мікрОВикладання, під час якого студенти розробляють і демонструють фрагменти занять із використанням інтерактивних методів, що дозволяє сформулювати навички педагогічного проектування та рефлексії.

Значний педагогічний потенціал у формуванні професійних компетентностей майбутніх філологів має кейс-метод, який активно використовується під час проведення практичних занять з педагогічних дисциплін. Цей метод дозволяє студентам аналізувати конкретні педагогічні ситуації, визначити можливі причини проблем та пропонувати ефективні стратегії їх вирішення. Наприклад, студентам пропонується кейс-ситуація, у якій учні 9 класу не виявляють зацікавленості під час вивчення історичного роману П. Куліша «Чорна рада». Завдання полягає у визначенні причин такої ситуації та розробленні інтерактивної моделі уроку, що сприятиме підвищенню інтересу учнів до твору. У процесі аналізу кейсу студенти працюють у малих групах, обговорюють можливі варіанти розв'язання проблеми, пропонують використання інтерактивних методів навчання, зокрема дискусій, рольових ігор, роботи в парах або створення творчих проєктів.

Практика викладання фахових дисциплін також передбачає використання рольових ігор, що дозволяють моделювати педагогічні ситуації та сприяють формуванню професійної готовності студентів до майбутньої педагогічної діяльності. Зокрема, під час вивчення повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» організовується рольова гра, яка передбачає аналіз ілюстративного матеріалу, співвіднесення його з текстом твору та відтворення відповідних епізодів. Студенти працюють у малих групах, визначають ключові конфліктні ситуації у творі та пропонують альтернативні варіанти розвитку подій. Така форма роботи сприяє глибшому осмисленню художнього тексту, розвитку інтерпретаційних умінь та формуванню емоційно-ціннісного ставлення до літератури.

Ефективним засобом активізації мовленнєвої діяльності студентів є використання структурованих інтерактивних методів, зокрема методу RallyRobin, який передбачає по чергове висловлення ідей у парах. Такий підхід активно використовується під час вивчення мовознавчих дисциплін. Наприклад, під час

опрацювання теми «Лексикологія. Синонімія та антонімія» студенти працюють у парах та по черзі називають синоніми або антоніми до запропонованих слів, пояснюють відтінки їх значень та використовують їх у власних висловлюваннях. Така організація діяльності сприяє активізації словникового запасу студентів, розвитку мовленнєвої швидкості, точності та гнучкості мислення.

Значний педагогічний потенціал інтерактивних технологій проявляється і в розвитку творчих здібностей студентів. Залучення до проєктної діяльності, інсценізації літературних творів, створення власних текстів сприяє розвитку уяви, креативності та індивідуального стилю мислення. Для майбутнього вчителя української мови та літератури це має особливе значення, адже його професійна діяльність передбачає формування естетичних смаків і творчого потенціалу здобувачів освіти. До прикладу, під час вивчення теми «Фразеологія» студенти виконують мініпроєкти «Фразеологізми в мовленні сучасної молоді» та «Діалектні фразеологізми рідного краю». У процесі роботи вони добирають приклади, пояснюють їх значення та презентують результати у вигляді мультимедійних презентацій і постерів. Така діяльність сприяє розвитку дослідницьких умінь, формуванню міжкультурної компетентності та встановленню зв'язку між теоретичними знаннями і практикою мовлення.

З метою формування професійних компетентностей у КНУВС систематично проводяться інтерактивні науково-освітні заходи, зокрема студентські науково-практичні конференції, методичні семінари, тренінги та майстер-класи. Серед них варто виокремити щорічні заходи: «Дні науки», науково-методичні семінари «Інноваційні технології у сучасному освітньому процесі» та тренінги з розвитку комунікативної майстерності майбутнього вчителя-філолога.

Важливу роль у професійному становленні студентів відіграє участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, Всеукраїнській студентській олімпіаді з української мови та літератури, а також у міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Така діяльність сприяє розвитку дослідницьких компетентностей, академічної культури та професійної мобільності майбутніх філологів.

Інтерактивний характер має і педагогічна практика здобувачів освіти, під час якої вони застосовують сучасні технології навчання у закладах загальної середньої освіти. Студенти проводять інтерактивні уроки, організовують мовно-літературні квести, літературні вікторини, дебати та інтегровані заняття, що забезпечує формування їхньої професійної готовності до педагогічної діяльності.

Крім того, інтерактивні технології сприяють розвитку соціальної компетентності, яка є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутнього вчителя. Робота в малих групах, виконання колективних завдань, участь у спільних обговореннях формують навички співпраці, відповідальності, толерантності та взаємоповаги. Особливо ефективними у цьому контексті є такі технології, як Jigsaw, STAD,

Think-Pair-Share, що передбачають чітку організацію спільної діяльності та взаємозалежність результатів.

Отже, практичний досвід КНУВС засвідчує, що інтерактивні технології є ефективним засобом формування професійних компетентностей майбутніх філологів. Їх системне впровадження в освітній процес сприяє розвитку мовно-комунікативної, методичної, дослідницької, соціальної та цифрової компетентностей, забезпечуючи підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних і творчих мислячих фахівців, здатних до професійної самореалізації в умовах сучасного освітнього середовища.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Узагальнення теоретичних положень дослідження засвідчує, що інтерактивні технології виступають важливим педагогічним інструментом модернізації освітнього процесу у закладах вищої освіти та ефективним засобом формування професійних компетентностей майбутніх філологів. На основі аналізу наукових праць уточнено зміст понять «інтерактивні технології», «інтерактивне навчання» та «професійна компетентність», що дозволило визначити їхню взаємозалежність у системі професійної підготовки. Встановлено, що інтерактивні технології сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку критичного мислення, комунікативних умінь, творчого потенціалу та «м'яких навичок», забезпечуючи інтеграцію теоретичних знань із практичним досвідом професійної діяльності.

Аналіз практичного досвіду підготовки майбутніх філологів у КНУВС підтверджує високу ефективність системного впровадження інтерактивних технологій в освітній процес. Використання дискусій, дебатів, рольових ігор, кейс-методу, структурованих форм взаємодії, проєктної діяльності, інтерактивних цифрових сервісів та інструментів штучного інтелекту в межах дисциплін педагогічного і фахового циклів сприяє формуванню мовно-комунікативної, методичної, дослідницької, соціальної та цифрової компетентностей здобувачів освіти. Практичні результати засвідчують, що інтерактивне навчання створює сприятливе освітнє середовище для розвитку професійного мислення, здатності до педагогічного проєктування та ефективної комунікації, що є необхідними складниками професійної підготовки сучасного вчителя-філолога.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо у поглибленому вивченні можливостей інтеграції інтерактивних технологій із цифровими освітніми середовищами та інструментами штучного інтелекту у підготовці майбутніх філологів, а також у розробленні методичних моделей їх використання у різних видах професійної діяльності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Волкова Н. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Гнатик К., Фодор К., Тор Т. Використання інтерактивних методів у професійній підготовці майбутніх філологів. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 68. Т. 1. С. 117–121. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.1.22>

3. Гринько В. Професійна компетентність майбутнього вчителя початкової школи в контексті світових тенденцій. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 11. Т. 1. С. 75–78.

4. Зайченко І. Теорія і методика професійного навчання: навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 580 с.

5. Контимирова В. Професійна компетентність як чинник формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2019. № 6(98). С. 157–170. DOI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.6\(98\)2019.197456](https://doi.org/10.31865/2077-1827.6(98)2019.197456)

6. Наход С. Педагогічний потенціал інтерактивних технологій навчання. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2014. № 2(13). С. 360–365.

7. Ніколенко К., Корнейко Ю., Добростан О. Інтерактивні технології та їхнє застосування в мобільному навчанні: відмінності, виклики та переваги. *Академічні візії*. 2023. № 26. С. 1–13. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10370221>

8. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ: АПН, 2002. 136 с.

9. Попова О. Професійна компетентність як чинник формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці. *Імідж сучасного педагога*. 2025. № 1(220). С. 31–35. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-1\(220\)-31-35](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-1(220)-31-35)

10. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 31.03.2026).

REFERENCES

1. Volkova, N. (2018). Interaktyvni tekhnologii navchannia u vyshchii shkoli: navchalno-metodychnyi posibnyk [Interactive learning technologies in higher education: educational and methodological manual]. Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia. 360 s. [in Ukrainian]

2. Hnatyk, K., Fodor, K., & Tor, T. (2024). Vykorystannia interaktyvnykh metodiv u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh filolohiv [Use of interactive methods in professional training of future philologists]. *Innovatsiina pedahohika*. 68(1). S. 117–121. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.1.22> [in Ukrainian]

3. Hrynko, V. (2019). Profesiina kompetentnist maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly v konteksti svitovykh tendentsii [Professional competence of a future primary school teacher in the context of global trends]. *Innovatsiina pedahohika*. 11(1). S. 75–78. [in Ukrainian]

4. Zaichenko, I. (2022). Teoriia i metodyka profesiinoho navchannia: navchalnyi posibnyk [Theory and methods of vocational training: textbook]. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K. 580 s. [in Ukrainian]

5. Kontymyrova, V. (2019). Profesiina kompetentnist yak chynnyk formuvannia konkurentospromozhnosti maibutnikh fakhivtsiv [Professional competence as a factor in the formation of competitiveness of future specialists]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu*. 6(98). S. 157–170. DOI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.6\(98\)2019.197456](https://doi.org/10.31865/2077-1827.6(98)2019.197456) [in Ukrainian]

6. Nakhod, S. (2014). Pedahohichniy potentsial interaktyvnykh tekhnologii navchannia [Pedagogical potential of interactive learning technologies]. *Naukovyi visnyk Melito-*

polskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu. 2(13). S. 360–365. [in Ukrainian]

7. Nikolenko, K., Korneiko, Yu., & Dobrostan, O. (2023). Interaktyvni tekhnologii ta yikhnie zastosuvannia v mobilnomu navchanni: vidminnosti, vyklyky ta perevahy [Interactive technologies and their application in mobile learning: differences, challenges and advantages]. *Akademichni vizii*. 26. S. 1–13. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10370221> [in Ukrainian]

8. Pometun, O., & Pyrozhenko, L. (2002). Interaktyvni tekhnologii navchannia: teoriia, praktyka, dosvid [Interactive learning technologies: theory, practice, experience]. Kyiv: APN. 136 s. [in Ukrainian]

9. Popova, O. (2025). Profesiina kompetentnist yak chynnyk formuvannia konkurentospromozhnosti maibutnikh fakhivtsiv na rynku pratsi [Professional competence as a factor in the formation of competitiveness of future specialists in the labor market]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. 1(220). S. 31–35. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-1\(220\)-31-35](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-1(220)-31-35) [in Ukrainian]

10. Pro derzhavnu sluzhbu: Zakon Ukrainy vid 10.12.2015 № 889-VIII [On civil service: Law of Ukraine of December 10, 2015, № 889-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (access obtained: 31.03.2026) [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ПАСКА Тарас – доктор філософії, асистент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: сучасні освітні технології, цифрові технології у практиці роботи закладів освіти, інноваційні методи навчання майбутніх вчителів.

МОРОЗ Марія – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А1 Освітні науки кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: інноваційні технології навчання в освітньому процесі, методика викладання української мови та літератури, інтерактивні технології у викладанні філологічних дисциплін.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

PASKA Taras – Doctor of Philosophy (PhD in Pedagogy), Assistant of the Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management of Vasyl Stefanyk Carpathian National University.

Scientific interests: modern educational technologies, digital technologies in educational institutions, innovative methods for training future teachers.

MOROZ Maria – student of the second (Master's) level of higher education, specialty A1 Educational Sciences Bohdan Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management of Vasyl Stefanyk Carpathian National University.

Scientific interests: innovative learning technologies in the educational process, methods of teaching Ukrainian language and literature, interactive technologies in teaching philological disciplines.

Стаття надійшла до редакції 16.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 26.03.2026 р.

УДК 37.091:004(045).

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-469-474

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ПРИБОРА Тетяна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3508-3382>
e-mail: pryborat@gmail.com